



**Република Србија**  
**ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД**  
**Кзз 741/2016**  
**29.06.2016. године**  
**Београд**

**У ИМЕ НАРОДА**

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Милунке Цветковић и Зорана Таталовића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљене В.С.Т., због кривичног дела проневера из члана 364. став 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене В.С.Т. - адвоката М.Ђ., поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Крушевцу 5К.бр.648/15 од 26.01.2016. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-482/16 од 08.04.2016. године, у седници већа одржаној дана 29.06.2016. године, једногласно, донео је

**ПРЕСУДУ**

**ОДБИЈА СЕ** као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљене В.С.Т. - адвоката М.Ђ., поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Крушевцу 5К.бр.648/15 од 26.01.2016. године и Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-482/16 од 08.04.2016. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у осталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљене **ОДБАЦУЈЕ**.

**Образложење**

Пресудом Основног суда у Крушевцу 5К.бр.648/15 од 26.01.2016. године окривљена В.С.Т. је оглашена кривом због извршења кривичног дела проневера из члана 364. став 1. КЗ, кривичног дела послуга из члана 365. КЗ и продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ, па су јој за наведена кривична дела претходно утврђене појединачне казне и то за кривично дело из члана 364. став 1. КЗ казна затвора у трајању од 6 месеци, за кривично дело из члана 365. КЗ казна затвора у трајању од 3 месеца и за кривично дело из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ казна затвора у трајању од 1 године и затим је осуђена на јединствену казну затвора у трајању од 1 (једне) године и 4 (четири) месеца у коју јој се урачунава време проведено у притвору од 09.11.2007. године када је лишена слободе па до 27.11.2007. године када је притвор укинут.

Истом пресудом окривљена је обавезана да плати суду на име трошкова кривичног поступка износ од 156.303,00 динара и на име паушала износ од 12.000,00 динара, а све у року од 15 дана, под претњом принудног извршења. Оштећени М.Б., А.Б., М.М., Д.В., М.Н. и И.Г. су ради остваривања имовинскоправног захтева упућени на парнични поступак.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Кж1-482/16 од 08.04.2016. године одбијене су као неосноване жалбе Основног јавног тужиоца у Крушевцу и браниоца окривљене В.С.Т. – адвоката М.Ћ. и потврђена је пресуда Основног суда у Крушевцу 5К.бр.648/15 од 26.01.2016. године.

Бранилац окривљене В.С.Т. - адвокат М.Ћ. је поднео захтев за заштиту законитости само против пресуде Основног суда у Крушевцу 5К.бр.648/15 од 26.01.2016. године, а из садржине захтева очигледно је да се побијају обе правноснажне пресуде, и то због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 1) и члана 439. тачка 1) ЗКП, те из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, са предогом да Врховни касациони суд укине правноснажну пресуду Основног суда у Крушевцу 5К.бр.648/15 од 26.01.2016. године и предмет врати на поновно суђење, уз наредбу да се нови поступак одржи пред потпуно измењеним већем, као и да одреди да се извршење правноснажне пресуде одложи.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован у делу који се односи на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, док су у осталом делу испуњени услови за одбачај захтева (члан 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП).

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљене у захтеву за заштиту законитости истиче да је суд био у обавези да сходно члану 422. тачка 3) ЗКП према окривљеној В.С.Т. одбије оптужбу за кривично дело проневера из члана 364. став 1. КЗ и кривично дело послуга из члана 365. КЗ, која су окривљеној стављена на терет измењеном и прецизираном оптужницом Основног јавног тужиоца у Крушевцу Кт.бр.2364/10 од 30.04.2014. године. Ово стога што је за ова кривична дела, чији чињенични описи су у основној и измењеној оптужници потпуно различити па се по мишљењу одбране ради о сасвим другим кривичним делима, даном подношења измењене оптужнице наступила застарелост кривичног гоњења сходно члану 103. тачка 5) КЗ (релативна застарелост кривичног гоњења).

Изнети наводи захтева се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 104. став 1. КЗ прописано је да застарелост кривичног гоњења почиње од дана када је кривично дело извршено. Ставом 3. истог члана прописано је да се застарелост прекида сваком процесном радњом која се предузима ради откривања кривичног дела или ради откривања и гоњења учиниоца због учињеног кривичног дела, а ставом 5. истог члана је прописано да сваким прекидом застарелост почиње поново да тече.

Према стању у списима предмета против окривљене В.С.Т. је од стране Општинског јавног тужиоца у Варварину дана 17.12.2007. године подигнута оптужница КТ.бр.216/07 и окривљеној је под тачком 1. оптужнице стављено на терет кривично дело злоупотреба службеног положаја из члана 359. став 4. у вези става 1. КЗ и кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. КЗ, за која кривична дела је запређена максимална казна затвора до 5 година. Након подизања оптужнице заказивани су главни претреси, од чега је 6 одржано (дана 24.08.2009. године, 30.10.2009. године, 26.05.2011. године, 07.06.2012. године, 15.08.2012. године и 24.08.2012. године), а 8 неодржано (дана 20.12.2011. године, 20.03.2012. године, 29.10.2012. године, 29.01.2013. године, 11.04.2013. године, 09.07.2013. године, 10.10.2013. године и 31.03.2014. године). Измењеном и прецизираном оптужницом Основног јавног тужиоца у Крушевцу Кт.бр.2364/10 од 30.04.2014. године окривљеној је под тачком 1. оптужнице стављено на терет кривично дело проневера из члана 364. став 1. КЗ, кривично дело послуга из члана 365. КЗ и продужено кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. у вези члана 61. КЗ, за која кривична дела је запређена максимална казна затвора до 5 година. Окривљена је радње због којих је оглашена кривом правноснажном пресудом, и то кривично дело проневера из члана 364. став 1. КЗ учинила у току 2007. године, а кривично дело послуга из члана 365. КЗ у периоду од 13.07.2007. године до 23.07.2007. године.

Када се на главном претресу или у жалбеном поступку измени правна квалификација кривичног дела (са теже на лакшу и обрнуто) сматра се да су све раније, од стране овлашћеног лица предузете процесне радње ради кривичног гоњења истог учиниоца, прекидале застаревање кривичног гоњења и у односу на кривично дело по измењеној правној квалификацији, уколико се кривично дело односи на исти кривично-правни догађај.

Имајући у виду да из списка предмета произилази да су од подизања оптужнице против окривљене дана 17.12.2007. године па до измене оптужног акта од стране надлежног јавног тужиоца дана 30.04.2014. године предузимане процесне радње ради откривања и гоњења окривљене због учињених кривичних дела, а које процесне радње су прекидале застарелост кривичног гоњења (како у односу на кривична дела по првобитној, тако и у односу на кривична дела по измењеној правној квалификацији), те да је сваким прекидом застарелост

почињала поново да тече, то, по налажењу Врховног касационог суда, измена оптужног акта од стране надлежног јавног тужиоца, у конкретном случају Основног јавног тужиоца у Крушевцу дана 30.04.2014. године (у погледу чињеничног описа и правне квалификације кривичних дела), а што је јавни тужилац био овлашћен да учини у смислу члана 409. став 1. ЗКП, није од утицаја за оцену наступања релативне застарелости кривичног гоњења окривљене у конкретном случају, већ је наведеном процесном радњом само још једном прекинута застарелост кривичног гоњења, јер се ради о истом кривично-правном догађају.

Наиме, у конкретном случају постоји истоветност основног догађаја описаног у ранијем и новом оптужењу, обзиром да је само прецизиран чињенични опис кривичних дела и код кривичног дела проневера из члана 364. став 1. КЗ су из описа изостављена двојица оштећених лица, чиме није измењен идентитет оптужног акта. Сходно члану 409. став 1. ЗКП, јавни тужилац може да врши измене чињеничног описа кривичног дела током кривичног поступка и то све до завршетка главног претреса и то тако што оптужни акт може бити измењен изостављањем, додавањем и променом одређених чињеничних навода, као и променом правне квалификације кривичног дела.

Следствено свему наведеном, по налажењу Врховног касационог суда, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљене да је наступила релативна застарелост кривичног гоњења за кривично дело проневера из члана 364. став 1. КЗ и кривично дело послуга из члана 365. КЗ, те да је оглашавањем кривом окривљене В.С.Т. због ових кривичних дела учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП на њену штету.

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене у осталом делу је одбачен.

Наиме, бранилац окривљене у осталом делу захтева наводи да се у радњама окривљене, ближе описаним у ставу II изреке првостепене пресуде, не стичу битна обележја продуженог кривичног дела превара из члана 208. став 4. у вези става 1. КЗ у вези члана 61. КЗ, већ да се ради искључиво о грађанскоправним односима, а што би по налажењу овога суда представљало повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, због које је подношење захтева дозвољено окривљеној. Међутим, образлажући наведену повреду, бранилац окривљене заправо оспорава чињенично стање утврђено правноснажним пресудама и полемиче са оценом доказа датом од стране суда, истицањем да из изведених доказа произилази да се ради о зеленашким пословима и да су оштећени својом иницијативом и из других мотива и разлога (уговарање зеленашке камате и стицање незаконите зараде по том основу) давали новац на „зајам“ окривљеној, а не зато што их је она доводила у заблуду некаквим лажним приказивањем чињеница, као и да суд није на поуздан начин утврдио колики су стварни износи дуга окривљене према оштећенима, колики су износи

договорене камате, основ дуга, време враћања дуга и друге битне околности. Све напред наведено, по налажењу Врховног касационог суда, у битном представља оспоравање утврђеног чињеничног стања и оцену доказа у правноснажним одлукама.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП ограничено је право окривљеног, дакле и његовог браниоца сходно одредби члана 71. тачка 5) ЗКП, на подношење захтева за заштиту законитости у погледу разлога због којих могу поднети овај ванредни правни лек и то таксативним набрајањем повреда које су учињене у првостепеном поступку и поступку пред апелационим односно другостепеним судом (члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП).

Имајући у виду да бранилац окривљене у осталом делу захтева за заштиту законитости, као разлог побијања правноснажних пресуда, само формално означава повреду закона због које је подношење захтева дозвољено, а да суштински указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и погрешну оцену доказа, а што не представља законски разлог због којег је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљеној и њеном браниоцу због повреде закона, то је Врховни касациони суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљене у овом делу оценио недозвољеним и одбацио га.

Поред тога, бранилац окривљене у захтеву указује и на повреду права окривљене на правично суђење које је зајемчено Уставом Републике Србије и Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода, истицањем да је окривљена за исту ствар и по истом основу обавезана према оштећенима М.М. и И.Г. и парничним пресудама и побијаном кривичном пресудом и то на различите новчане износе.

Када се захтев за заштиту законитости подноси из разлога прописаних одредбом члана 485. став 1. тачка 3) ЗКП, то се, према одредби члана 484. ЗКП, уз захтев мора доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђена повреда људског права и слободе окривљеног или другог учесника у поступку, а које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима. Имајући у виду да у конкретном случају подносилац захтева за заштиту законитости уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни касациони суд нашао да у погледу ове повреде захтев за заштиту законитости браниоца окривљене нема прописан садржај, па је на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП у овом делу захтев одбацио.

Са изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена повреда закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљене В.С.Т. - адвоката М.Ђ., Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП захтев браниоца

окривљене у односу на наведену повреду одбио као неоснован, док је у осталом делу захтев одбацио на основу члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП у вези чланова 484. и 485. став 4. ЗКП.

**Записничар-саветник**  
**Снежана Лазин,с.р.**

**Председник већа-судија**  
**Невенка Важић,с.р.**